

ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН – ӘДІЛЕТТІ ҚОҒАМ

ШЫҒЫСТАНУ ФАКУЛЬТЕТІНІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАРЫ

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің Шығыстану факультеті Қазақстанның шығыс тілдерін игерген жоғары білікті мамандар даярлайтын ірі орталығы болып табылады. Университет қабырғасында шығыс тілдерін зерттеу (соның ішінде араб тілі) ХХ ғасырдың 70-жылдарынан бастау алады. Бүгінгі Шығыстану факультеті – жоғары педагогикалық кадрлар жұмыс істейтін, қызықты әрі шығармашылық оқу-тәрбиелік үдеріс жүзеге асатын, ғылыми-зерттеулер жүргізілетін қазақстандық ориенталистика орталығы.

Қазіргі таңда Шығыстану факультетінде Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия, Қытайтану, Қиыр Шығыс және Түрксой кафедраларында «шығыстану», «шетел филологиясы» және «аударма ісі» білім беру бағдарламалары бойынша 8 шығыс тілі: араб, парсы, қытай, корей, түрік, жапон, хинди және урду тілдері оқытылады.

«QS World University Rankings» жаһандық рейтингі қорытындысы бойынша әлемнің ең үздік 150 университетінің қатарына; Quacquarelli Symonds (QS) беделді халықаралық рейтингтік агенттігі жүргізген тәуелсіз бағалау қорытындысы бойынша 44-ші орынды және «QS Asia University Rankings 2023: Орталық Азия» рейтингісі бойынша 1-ші орынды иеленген Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті шығыс елдерінің алдыңғы қатарлы, озық университеттерімен де ынтымақтастық қарым-қатынас орнатқан. Вакаяма, Цукуба, Хоккайда, Сонгюнван, Токио Ауылшаруашылық университеті секілді Жапонияның 30-дан астам; Корея Демократиялық Республикасының Чоннам ұлттық университеті, Хангук шет тілдер университеті, Сеул университеті сияқты 40-тан астам; Қытай Халық Республикасының Шанхай, Ланьчжоу, Синьцзян, Хуадунь университеттері және Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия елдері мен Түркия Республикасының Стамбұл, Анкара, Хаджетепе университеттері секілді 20-дан астам университеттерімен екіжақты келісімшарт жасасқан. Осы келісімшарттардың негізінде Шығыстану факультетінің студент, магистрант және докторанттары аталмыш Жоғары оқу орындарында тағылымдамадан өтеді.

2022–2023 оқу жылында Түрксой кафедрасының 9 бакалавры мен 1 докторанты Түркияның Анкара, Стамбұл, Османгази, Памуккале университеттерінде академиялық ұтқырлық және екіжақты келісімшарт бойынша тілдік және ғылыми тағылымдамадан өтуде. Түркия университеттерінде түрік тілін жетілдірумен қатар, түрік елінің тарихын, мәдениетін жақыннан тануға мүмкіндік алып, білім беру бағдарламаларындағы кәсіби пәндерді түрік университеттерінің білікті профессорларынан тыңдап, ҚазҰУ-да алған білімдерін шыңдай түсуде. Сонымен қатар сол жақта ұйымдастырылып жатқан түрлі шараларға қатысып, еліміздің, университетіміздің танылуына өз септіктерін қосып жүр.

Қазақстан Республикасы ғылым және Жоғары білім министрлігі тарапынан берілген гранттар және ҚазҰУ ұсынған білім беру бағдарламалары мен тағылымдамалар білім алушы жастардың ой-өрісін кеңейтіп, білім мен ғылым кеңістігінде жаңа белестерден өтіп, еліміздің дамып, гүлденуіне үлес қосуларына жол ашары сөзсіз.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Шығыстану факультеті Түрксой кафедрасының аға оқытушылары: А.Ж. Назарова, Г.К.Теменова, К.Б. Жанатаева

11-қараша 2022 жылы Түрксой кафедрасы меңгерушісінің орынбасарлары К.Б.Жанатаева және Г.К.Теменованың ұйымдастыруымен «Жаңа Қазақстан – әділетті қоғам» атты дөңгелек үстел өтті. Аталған шараға кафедраның 2, 4-курс студенттері қатысты. Дөңгелек үстел барысында студенттермен «Жаңа Қазақстан дегеніміз не?», «Әділетті қоғамды құру үшін не қажет?» деген сауалдарға жауаптар беріліп, талқыланды. Студенттер қарапайым халықтың мүддесі, биліктің қоғам алдындағы міндеті сынды мәселелерді ортаға салды.

Сондай-ақ студенттер үстіміздегі жылдың 20-қарашасында кезектен тыс өтетін Президенттік сайлауға үміткер ҚР Президенті Қ.К.Тоқаевтың «Әділетті Қазақстан – бәріміз және әрқайсысымыз үшін» сайлауалды тұғырнамамымен таныстырылып, тұғырнамадағы әділетті қоғам дегеніміз қолжетімді және сапалы білім, заманауи медицина, әлеуметтік қорғау, ортақ құндылықтар мен мәдениет және жаңа буын екендігі түсіндірілді. Негізі Жаңа Қазақстанды құруда жастарға сүйенетінін мемлекет басшысы кез келген басқосуларда айтып отырады. Мемлекеттің болашағы жастардың қолында. Сол себепті де студенттерге шәкіртақыны екі есеге көбейту қарастырылып отыр. Бұл өз кезегінде еліміздегі жастарды қолдаудың көрінісі. Мемлекет тарапынан жастарға болашақ және әртүрлі бағдарламалар негізінде білім алуға қолдау көрсетілуде. Мемлекет басшысы бүгінде жарқын келешекке

жол ашу үшін еліміздің саяси, әлеуметтік, құқықтық, білім және басқа да жүйелерін түбегейлі жаңғырту мақсатында ауқымды реформалар жүргізгені туралы айтылды. Ең бастысы «Халық үніне құлақ асатын мемлекет құру» тұжырымдамасы басшылыққа алынып, әділ қоғам құру қолға алынғандығы тілге тиек етілді. Еліміздің әр азаматы әділ қоғам құру үшін белсенділік танытуы керектігі жастарға нақтылап айтылды.

Аға оқытушы К.Б.Жанатаева Жаңа Қазақстанды құруда жастардың орны маңызды екендігіне тоқтала отырып, 20-қарашада өтетін Президенттік сайлауға қатысу – әділетті қоғамды құрудың бастамасы екендігін атап өтті. Өйткені бұл – келешектегі еліміздің дамуын айқындайтын маңызды науқан.

Түрксой кафедрасы меңгерушісінің орынбасарлары Жанатаева К.Б. және Теменова Г.К.

ТҮРКІ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫНЫҢ КЕМЕЛ БОЛАШАҒЫ

Өзбекстанның Самарқанд қаласында Түркі мемлекеттері ұйымының саммиті өтті. 2021 жылы Түркі кеңесі Түркі мемлекеттерінің ұйымы болып қайта құрылған еді. Аталмыш жиында осы ұйымға мүше елдердің президенттері кездесіп, түркі әлемінің көкейтесті мәселелерін қарастырды.

Түркі мемлекеттері арасында құрылған ТҮРКСОЙ, ТүркПА, Түрк академиясы секілді ұйымдардың түркі халықтарының саяси-экономикалық, әлеуметтік-мәдени өміріне қосып жатқан үлесі мақтауға тұрарлық. Ал Түркі мемлекеттері ұйымының саяси статусы одан да жоғары болуы керек. Өйткені қазіргі гео-саяси жағдайда бұл ұйымның атқарар қызметі орасан. Түркі мемлекеттерінің басын қосып, ауызбіршілікпен ынтымақтасуына бірден-бір кепіл бола алатын ұйымға айналуына барлығымыз да мүдделіміз.

Саммитте Қазақстан Президенті Қ.К.Тоқаев көтерген мәселелердің заманауи мәні зор. Ең бастысы Президенттің «Түркі әлемінің келешегі–2040» құжатын іске асыру үшін жаңа стратегия қабылдануы керектігін баса айтты. Өйткені бұл құжат арқылы түркі мемлекеттері арасындағы қарым-қатынасты күшейтіп, тұрақтылық белдеуін нығайтуға болады.

Әрине, саммитте саяси-экономикалық және әлеуметтік мәселелермен қатар рухани-мәдени өмірімізге де қатысты мәселелер қарастырылды. Соның ішінде 2023 жылы түркі әлемінің ЮНЕСКО-сы саналатын ТҮРКСОЙ ұйымының 30 жылдық мерейтойының жоғары деңгейде және кең көлемде аталып өтуіне баса назар аудару керек деді Президент.

ТҮРКСОЙ ұйымы шын мәнінде өз миссиясын мүлтіксіз орындап келеді. Өнер, мәдениет, әдебиет салаларында түркі жұртының басын қосып, ортақ шығармашылық шаралар ұйымдастыруымен қатар, түркі мәдениетін әлемге танытушы, таныстырушы һәм жарнамалаушы ұйым ретінде де белгілі. Осы ұйымның арқасында қазақтың өнер адамдары: өртістер, суретшілер, мүсіншілер, қолөнершілер, кітапханашылар, музыканттар, ақын-жазушыларымыз шетелде шығармашылық кештер ұйымдастырып, өздерінің еңбектерін таныстыруға мол мүмкіндік алды. Бұл жұмыс әлі де жалғасын табуда.

Жиында Түркі академиясының қызметіне де ерекше тоқталды. Президент академия ғалымдарының Моңғолияда жүргізген қазба жұмысының нәтижесінде маңызды жаңалық ашып, екінші Түркі қағанатын қайта тірілген Құтлық қағанның кешенінің табылғандығын хабарлауы еді. Бұл рухани қазына, өз кезегінде, түркі бірегейлігінің анықталуына зор үлес қосып отыр. Басты мәселе, түркі халықтарының ортақ жазба мұрасын зерттеуге арналған «жол картасын» әзірлеу қажеттігін ерекше атап өтті. Президент түркі әлеміне ортақ құндылықтарды, яғни тіліміз бен тарихымызға қатысты деректерді жүйелеп, ретке келтірудің де маңызды екендігін жеткізді. Осы орайда ғылыми-зерттеу институттарының белсенділігін арттыру керектігін атап өтті.

Осы мәселеге алып-қосарымыз, ғылыми-зерттеу институттары мен Түркі академиясының ортақ жобаларына түркітану кафедраларының мамандарын да тартқан жөн. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың шығыстану факультеті ТҮРКСОЙ кафедрасы ғалымдары осындай ортақ жобаларға дайын тұрған мамандар. Олардың түркі әлемімен ықпалдасуға қосар ғылыми потенциалы жеткілікті.

Түркі ынтымақтастығы идеясы күллі әлемді өзіне аударып жатқан кезде түркі өркениетінің қайта жаңғыруына қолдан келгенше көмектесу әр түркітанушы ғалымның асыл мақсаты деп білеміз.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ., Шығыстану факультеті Түрксой кафедрасының аға оқытушылары Ж.А.Абелдаев, К.Б.Жанатаева, А.Ж. Назарова, Г.К.Теменова.